

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1440/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413216552
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6413216552.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: G. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom v L. J. E., J. H. XXX/X, zastúpený advokátom JUDr. Dušanom Klimom, so sídlom v Žiari nad Hronom, Sládkovičova 16/61, proti odporcovi: N. N., a.s., so sídlom v G., Y. XX, o určenie neplatnosti dohody o ručení, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 20. 08. 2014 č. k. 5C/182/2013 - 62, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok okresného súdu a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti Dohody o ručení zo dňa 15. 07. 2005. Podľa tvrdení navrhovateľa Dohoda o ručení medzi navrhovateľom a odporcom bola uzavretá treťou osobou podvodom bez účasti navrhovateľa, za spolupráce s pracovníčkou odporcu, pričom navrhovateľ nikdy neprejavil vôľu dohodu o ručení uzavrieť a takúto dohodu ani neuzavrel. Okresný súd skúmal aktívnu a pasívnu legitímáciu účastníkov konania. Vzhľadom na zistenie, že Dohodu o ručení s odporcom uzatváral navrhovateľ, uviedol, že je daná aktívna legitímácia navrhovateľa na podanie návrhu na určenie neplatnosti Dohody o ručení. Súd však zistil, že pred podaním návrhu na súd odporca postúpil pohľadávky tretiemu subjektu, a to pohľadávky vrátane príslušenstva a všetkých súvisiacich práv a nárokov, ktoré sú s pohľadávkami spojené, ako aj práv plynúcich zo zabezpečenia pohľadávok. Z uvedeného je podľa okresného súdu zrejmé, že postupník Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., Bratislava, nadobudol pohľadávku aj s námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť. Vzhľadom na túto skutočnosť súd vyjadril názor, že v danej veci nie je daná pasívna legitímácia odporcu v konaní, keď odporca nie je nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva, o ktorých sa v konaní rozhoduje a z tohto dôvodu návrh zamietol. Vzhľadom na uvedený nedostatok pasívnej legitímácie odporcu v konaní sa už súd nezaoberal ďalšími tvrdeniami účastníkov konania v súvislosti s meritom veci. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a navrhovateľa zaviazal na povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 135,65 Eur.

Odporca sa proti rozsudku odvolal v zákonom stanovenej lehote. Vytýkal prvostupňovému súdu, že jeho zdôvodnenie o neexistujúcej pasívnej legitímácii odporcu je nejasné, nezrozumiteľné a neodvolávajúce sa na vykonané dôkazy alebo už existujúce súdne závery, a preto je porušením ústavných práv navrhovateľa daných mu ústavou na riadne súdne konanie a spravodlivé rozhodnutie. Okresný súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že úverová zmluva v súčinnosti s pracovníkom odporcu vznikla z úverového podvodu. V tejto súvislosti sa nevyssporiadal ani so skutočnosťou platnosti takejto úverovej zmluvy, a teda ani s platnosťou práv súvisiacich zo zabezpečením pohľadávky z úverovej zmluvy, keď i zmluva o ručení vznikla preukázateľne podvodným konaním. O trestnom čine úverového podvodu, a to aj o konkrétnej úverovej zmluve, bolo rozhodnuté dňa 07. 12. 2006 rozsudkom č. k. 3T/65/06, keď sa tento stal vykonateľný. K postúpeniu pohľadávky z úverovej zmluvy vzniknutej podvodom došlo až dňa 28. 03. 2013. Okresný súd sa nevyssporiadal so skutočnosťou, či pohľadávka, o ktorej v roku 2006 bolo rozhodnuté ako o pohľadávke z podvodnej úverovej zmluvy, na ktorej niesol zodpovednosť aj odporca,

bola v roku 2013 prevoditeľná na tretiu osobu. Navrhovateľ sa nedomáhal neplatnosti pohľadávky, ani neplatnosti podvodom vzniknutej úverovej zmluvy, ale neplatnosti zmluvy o ručení, ktorá rovnako ako úverová zmluva v súčinnosti s pracovníkom odporcu bola uzavretá podvodom. Úverovú zmluvu ako i zmluvu o ručení uzatváral odporca a nie tretia osoba Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., na ktorú podľa názoru okresného súdu mala prejsť pasívna legitímácia v spore. Okresný súd svoj prijatý záver opiera o článok V. bod 5.2 Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 03. 2013 s poukazom na text, podľa ktorého spolu s pohľadávkou na tretiu osobu prešli i práva zo zabezpečenia pohľadávok. Vôbec ale nevenoval pozornosť článku IX. bod 9.3, ktorý počíta i s možnosťou rozhodnutia štátneho orgánu, súdneho alebo rozhodcovského orgánu o existencii či neexistencii pohľadávky v čase postúpenia alebo po jej postúpení. V bode 9.1 tohto článku je riešené právo spätného postúpenia pohľadávok, pri ktorých je alebo bude vedené trestné stíhanie voči dlžníkovi, z čoho je zrejmé, že pohľadávka vzniknutá z úverového podvodu v roku 2006 nemala byť predmetom prevodu v roku 2013 a ak aj tretia osoba takúto pohľadávku prevzala, nemohla tým prevziať i práva s podvodom uzavretej ručiteľskej zmluvy a nemohla sa tak stať pasívne legitimovaná osobou vo veci žalovanej neplatnosti zmluvy o ručení, keď túto neuzatvárala. Žiada napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a spor vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril majúc za to, že odvolanie je neopodstatnené a nedôvodné. Podľa názoru odporcu súd dospel k správne právnemu názoru, že v danej veci nie je daná pasívna vecná legitímácia odporcu, nakoľko pohľadávka zabezpečená ručiteľským vyhlásením v Dohode o ručení uzavretej medzi odporcom, ako veriteľom, a navrhovateľom, ako ručiteľom, dňa 15. 07. 2005 bola vrátane jej príslušenstva a všetkých súvisiacich práv a nárokov, ktoré sú s pohľadávkou spojené, ako aj práv plynúcich zo zabezpečenia pohľadávky, postúpená odporcom na postupníka Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. K postúpeniu došlo už pred podaním žalobného návrhu Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/U. zo dňa 28. 03. 2013. Postúpenie pohľadávky bolo navrhovateľovi riadne oznámené dňa 05. 04. 2013. Odporca teda nie je nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva, o ktorej sa v konaní rozhoduje, a nie je teda v danej veci pasívne vecne legitimovaný. Navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny v celom rozsahu vrátane výroku o náhrade trov konania potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnutý rozsudok s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, napadnutého rozsudku a dôvodov odvolania dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Navrhovateľ sa podľa § 80 písm. c/ O. s. p. domáhal určovacou žalobou určenia, že Dohoda o ručení zo dňa 15. 07. 2005 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná. Tvrdil, že Dohoda o ručení medzi navrhovateľom a odporcom bola uzavretá treťou osobou podvodom, bez účasti navrhovateľa, za spolupráce s pracovníčkou odporcu. Navrhovateľ neprejavil žiadnu vôľu takúto dohodu uzavrieť a nikdy ani dohodu o ručení neuzavrel. Dohoda vznikla podvodom Z. A., za čo bol uznaný vinným pre tento trestný čin úverového podvodu.

Navrhovateľ sa bránil nedostatkom svojej pasívnej legitímácie v tomto konaní, keď poukázal na zmluvu o postúpení pohľadávok ako postupcu s postupníkom Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. (Zmluva o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/U. zo dňa 28. 03. 2013).

Prvostupňový súd považoval túto obranu odporcu za dôvodnú a z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie odporcu návrh zamietol.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

V zmysle citovaného ustanovenia zákon umožňuje veriteľovi postúpiť pohľadávku, a to aj bez súhlasu dlžníka, pričom pre platnosť požaduje písomnú zmluvu (§ 40 ods. 1). Na miesto doterajšieho veriteľa (postupcu) nastúpi do trvajúceho záväzku veriteľ nový (postupník). Predpokladom postúpenia pohľadávky je, aby išlo o pohľadávku určitú a existujúcu. Následky postúpenia sa dotýkajú právneho postavenia všetkých účastníkov, teda postupcu, postupníka aj dlžníka. Postupca stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom a právami s ňou spojenými. Nie je teda oprávnený túto

pohľadávku vymáhať, ani prijať plnenie od dlžníka. Pretože postúpením pohľadávky prestáva byť veriteľom, je povinný postupníkovi vydať alebo previesť na neho všetky prostriedky právnej ochrany a zabezpečovacie prostriedky viažuce sa k pohľadávke. Postupník sa stáva veriteľom namiesto postupcu a nadobúda pohľadávku aj s príslušenstvom a všetkými právami, rovnako nadobúda námietky, ktoré voči nej možno uplatniť. Dlžník postúpením pohľadávky nie je vo svojom právnom postavení dotknutý, námietky, ktoré mal v čase postúpenia proti pohľadávke, mu ostanú zachované aj po postúpení. Je však povinný plniť novému veriteľovi, a to odvtedy, ako sa o postúpení dozvedel.

Podľa § 90 O. s. p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Účastníkmi konania sú teda osoby, o právach a povinnostiach ktorých sa má konať. V návrhom konaní, kde proti sebe vystupujú dve strany, je navrhovateľom ten, kto podal na súd návrh a odporcom ten, koho navrhovateľ v návrhu označil ako odporcu. Nie je dôležité, či odporca označený navrhovateľom je súčasne nositeľom hmotnoprávneho vzťahu tvrdeného v návrhu, teda či je vecne legitimovaný. Pokiaľ navrhovateľ v návrhu za odporcu označí niekoho, kto nie je nositeľom hmotnoprávneho vzťahu tvrdeného v návrhu, prejaví sa to zamietnutím návrhu, a teda neúspešnosťou navrhovateľa v konaní. Takto preskúmanú vec posúdil aj prvostupňový súd. Odvolací súd tento názor prvostupňového súdu nepovažuje za správny. Upozorňuje, že v prípade postúpenia pohľadávky sa postupuje pohľadávka, postupník sa nestáva stranou pôvodnej zmluvy (v tomto prípade dohody o určení), zmluvnou stranou zmluvy ostáva postupiteľ. Postupiteľ síce prestáva byť veriteľom pohľadávky (s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými), čo však nemožno vykladať tak, že zároveň sa stáva aj zmluvnou stranou, z ktorej táto pohľadávka vznikla.

V predmetnom konaní navrhovateľ neuplatňuje požiadavku, či nejaké právo týkajúce sa postúpenej pohľadávky (resp. námietku vzhľadom na jeho postavenie ako ručiteľa v napádanej dohode), domáha sa určovacou žalobou určenia neplatnosti dohody o ručení. V takomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu nie je správny záver prvostupňového súdu o nedostatku vecnej pasívnej legitimácie na strane odporcu, ktorého označil v konaní navrhovateľ.

Vzhľadom na skutočnosť, že po takomto nesprávnom právnom posúdení otázky vecnej pasívnej legitimácie prvostupňovým súdom nebolo vykonané ďalšie dokazovanie, ktoré sa vzhľadom na prijatý právny záver javilo prvostupňovému súdu ako nadbytočné, neostalo odvolaciemu súdu iné, ako s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušiť napadnutý rozsudok ako nesprávne právne posúdený, keď zároveň nebolo vykonané navrhnuté dokazovanie. Následne podľa tohto zákonného ustanovenia a jeho ods. 2 bola vec vrátená prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Právnym názorom odvolacieho súdu je prvostupňový súd viazaný (§ 226 O. s. p.), v novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.). Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.